

NỘI DUNG ÔN TẬP CUỐI HỌC KÌ I – LỊCH SỬ 11 – NH: 2022 - 2023

Câu 1. Tình hình kinh tế – xã hội Ấn Độ nửa sau thế kỉ XIX.

- Đến giữa thế kỉ XIX, thực dân Anh đã hoàn thành việc xâm lược và đặt ách thống trị ở Ấn Độ.

* Kinh tế:

- Thực dân Anh mở rộng công cuộc khai thác Ấn Độ một cách quy mô.
- Ra sức vơ vét lương thực, các nguồn nguyên liệu và bóc lột nhân công để thu lợi nhuận.
- Ấn Độ trở thành thuộc địa quan trọng nhất của thực dân Anh.

* Chính trị - xã hội:

- Chính phủ Anh nắm quyền cai trị trực tiếp Ấn Độ.
- Thực hiện chính sách chia để trị.
- Mua chuộc tầng lớp có thế lực trong giai cấp phong kiến bản xứ.
- Tìm cách khơi sâu sự cách biệt về chủng tộc, tôn giáo và đẳng cấp trong XH...

Câu 2. Vì sao bùng nổ cao trào đấu tranh 1905 – 1908 của nhân dân Ấn Độ. Nêu ý nghĩa của cao trào đó.

* Nguyên nhân: Thực dân Anh tăng cường chính sách chia để trị. Tháng 7/1905 Anh ban hành đạo luật chia đôi xứ Ben-gan (Bengal): Miền Đông của các tín đồ theo đạo Hồi và miền Tây của những người theo đạo Hindu → làm cho nhân dân Ấn Độ phẫn nộ.

* Ý nghĩa:

- Thể hiện tinh thần đấu tranh bất khuất của nhân dân Ấn Độ chống chủ nghĩa thực dân Anh.
- Cao trào 1905-1908 do một bộ phận giai cấp tư sản lãnh đạo, mang đậm ý thức dân tộc. Thể hiện mục tiêu đấu tranh vì một nước Ấn Độ độc lập và dân chủ.
- Thể hiện sự thức tỉnh của nhân dân Ấn Độ trong trào lưu dân tộc dân chủ đầu thế kỉ XX.

Câu 3. Trình bày nguyên nhân, diễn biến, kết quả của cuộc cách mạng Tân Hợi (1911).

* Nguyên nhân:

- Nhân dân Trung Quốc mâu thuẫn với đế quốc và phong kiến.
- 9/5/1911, chính quyền Mãn Thanh ra sắc lệnh “Quốc hữu hóa đường sắt”, thực chất là trao quyền kinh doanh đường sắt cho các nước đế quốc, bán rẻ quyền lợi dân tộc. Sự kiện này đã châm ngòi cho cách mạng Tân Hợi.

* Diễn biến:

- 10/10/1911: Cách mạng Tân Hợi bùng nổ. Khởi nghĩa nổ ra ở Vũ Xương, sau đó lan ra tất cả các tỉnh miền Nam và miền Trung của Trung Quốc.
- 29/12/1911: Chính phủ lâm thời tuyên bố thành lập Trung Hoa Dân quốc và bầu Tôn Trung Sơn làm đại tổng thống.
- Trước thắng lợi bước đầu của cuộc cách mạng, một số người lãnh đạo Đồng minh hội chủ trương thương lượng với Viên Thế Khải, ép vua Thanh thoái vị, Tôn Trung Sơn phải từ chức.
- 6/3/1912: Viên Thế Khải tuyên thệ nhậm chức Đại Tổng thống. Cách mạng đến đây chấm dứt.

* Kết quả:

- Các thế lực phong kiến quân phiệt lên nắm quyền.

Câu 4. Nêu ý nghĩa của cuộc cách mạng Tân Hợi 1911? Vì sao nói đây là cuộc cách mạng tư sản không triệt để?

* Ý nghĩa:

- Là cuộc cách mạng dân chủ tư sản, lật đổ triều đại Mãn Thanh, chấm dứt chế độ quân chủ chuyên chế tồn tại lâu đời ở Trung Quốc.
- Mở đường cho chủ nghĩa tư bản phát triển.
- Có ảnh hưởng nhất định đến cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc ở một số nước châu Á.

* Cách mạng Tân Hợi là cuộc cách mạng tư sản không triệt để vì:

- Không thủ tiêu thực sự giai cấp phong kiến.

- Không đụng chạm đến các nước đế quốc xâm lược.
- Không giải quyết được vấn đề ruộng đất cho nông dân.

Câu 5. Xiêm giữa thế kỉ XIX – đầu thế kỉ XX: Trình bày các biện pháp cải cách của Ra-ma V

* Ra-ma V (Chu-la-long-con ở ngôi từ 1868 – 1910) đã tiếp nối chính sách cải cách của vua cha:

- **Kinh tế:**

- + Nông nghiệp: Xóa bỏ chế độ lao dịch, giảm nhẹ thuế ruộng → nâng cao năng suất lúa,...
- + Công thương nghiệp: Khuyến khích tư nhân bỏ vốn kinh doanh, xây dựng nhà máy, mở hiệu buôn, ngân hàng.

- **Chính trị:** Cải cách theo khuôn mẫu phương Tây → Xiêm phát triển theo hướng tư bản chủ nghĩa.

- + Đứng đầu nhà nước vẫn là vua.
- + Giúp việc có Hội đồng nhà nước (nghị viện).
- + Chính phủ có 12 bộ trưởng.

- **Quân đội, tòa án, trường học:** Được cải cách theo khuôn mẫu phương Tây.

- **Xã hội:** Xóa bỏ hoàn toàn chế độ nô lệ vì nợ, giải phóng người lao động để họ tự do làm ăn sinh sống.

- **Đối ngoại:**

- + Thực hiện chính sách ngoại giao mềm dẻo.
- + Lợi dụng vị trí nước “đệm”.
- + Cắt nhượng một số vùng đất phụ thuộc để giữ gìn chủ quyền đất nước.

→ Xiêm không trở thành thuộc địa giống như các nước trong khu vực mà chỉ ở vị trí “nước đệm” giữa Anh và Pháp. Kinh tế tư bản chủ nghĩa phát triển.

Câu 6. Tại sao Đông Nam Á trở thành đối tượng xâm lược của chủ nghĩa thực dân cuối thế kỉ XIX – đầu thế kỉ XX? Nêu kết quả quá trình xâm lược Đông Nam Á của các nước thực dân phương Tây?

* **Nguyên nhân xâm lược:**

- Các nước tư bản cần thị trường, thuộc địa → Đẩy mạnh xâm lược thuộc địa.
- Đông Nam Á là một khu vực rộng lớn, đông dân, giàu tài nguyên, có vị trí chiến lược quan trọng.
- Từ giữa thế kỉ XIX chế độ phong kiến lâm vào khủng hoảng triền miên.
- thực dân phương Tây mở rộng xâm lược Đông Nam Á.

* **Kết quả:**

- Indônêxia là thuộc địa của Tây Ban Nha, Bồ Đào Nha và là thuộc địa sớm nhất ở Đông Nam Á. - Hầu hết các nước trong khu vực Đông Nam Á đều là thuộc địa của Anh và Pháp.
- Pháp chiếm các nước Đông Dương, Mỹ chiếm Philíppin, Hà Lan chiếm Indônêxia, còn lại là thuộc địa của Anh.
- Xiêm vẫn giữ được độc lập.

Câu 7. Nguyên nhân bùng nổ của Chiến tranh thế giới thứ nhất (1914-1918).

* **Nguyên nhân sâu xa: Mâu thuẫn về vấn đề thuộc địa giữa các nước đế quốc.**

- Vào cuối thế kỉ XIX – đầu thế kỉ XX, sự phát triển không đồng đều giữa các nước tư bản về kinh tế và chính trị đã làm thay đổi sâu sắc so sánh lực lượng giữa các nước đế quốc.
- Mâu thuẫn về vấn đề thuộc địa là không tránh khỏi. Giới cầm quyền Đức đã vạch kế hoạch tiến hành cuộc chiến tranh nhằm giành giật thuộc địa, chia lại thị trường.
- Các cuộc chiến tranh giành thuộc địa đã nổ ra ở nhiều nơi: chiến tranh Mĩ-Tây Ban Nha (1898), chiến tranh Anh-Bôơ (1899-1902), chiến tranh Nga-Nhật (1904-1905).
- Đầu thế kỉ XX, ở châu Âu đã hình thành hai khối quân sự đối đầu nhau:
 - + Khối Liên minh gồm: Đức, Áo-Hung- Italia.
 - + Khối Hiệp ước gồm: Anh, Pháp, Nga.

→ Cả hai khối đều tích cực chạy đua vũ tranh nhằm tranh giành làm bá chủ thế giới.

* **Duyên cớ trực tiếp:**

- 28/6/1914, Thái tử Áo-Hung bị một người Xéc-bi ám sát tại Bô-xni-a. Giới quân phiệt Đức, Áo chớp lấy cơ hội đó để gây chiến tranh.

Câu 8. Lập niên biểu về giai đoạn đầu của cuộc chiến tranh thế giới thứ nhất (Theo mẫu). Em có nhận xét gì về tiến trình giai đoạn một của chiến tranh?

T.gian	Sự kiện chính	Kết quả
1914	- Ở phía Tây: ngay đêm 3.8 Đức tràn vào Bỉ, đánh sang Pháp. - Cùng lúc ở phía Đông; Nga tấn công Đông Phổ.	- Đức chiếm được Bỉ, một phần nước Pháp uy hiếp thủ đô Pa-ri. - Cứu nguy cho Pa-ri.
9/1914	- Pháp phản công. - Quân Anh cũng đổ bộ lên lục địa châu Âu.	-Giành thắng lợi trên sông Máccơ. - Kế hoạch đánh nhanh thắng nhanh của Đức bị thất bại.
1915	- Đức, Áo - Hung dồn toàn lực tấn công Nga.	- Hai bên ở vào thế cầm cự.
1916	-Đức chuyển mục tiêu về phía Tây tấn công pháo đài Véc-doong hòng tiêu diệt quân chủ lực Pháp.	-Đức không hạ được Véc-doong, 2 bên thiệt hại nặng.

* **Nhận xét:** (HS tự nghiên cứu trên cơ sở sự hướng dẫn của GV)

Câu 9: Tại sao nói chiến tranh thế giới thứ nhất (1914-1918) là một cuộc chiến tranh đế quốc phi nghĩa?

* **Chiến tranh thế giới thứ nhất (1914-1918) là cuộc chiến tranh đế quốc phi nghĩa vì:**

- Là cuộc chiến tranh nhằm tranh giành thuộc địa giữa các nước đế quốc, chỉ đem lại lợi nhuận cho giai cấp tư sản nắm quyền.
- Là cuộc chiến tranh xâm lược và cướp đoạt lãnh thổ, thuộc địa đối phương.
- Là cuộc chiến tranh đế quốc phi nghĩa cả 2 phe tham chiến.
- Hậu quả của cuộc chiến tranh thế giới thứ nhất:
 - + Khoảng 1,5 tỷ người bị lôi vào vòng khói lửa; 10 triệu người chết, 20 triệu người bị thương. Nền kinh tế châu Âu bị kiệt quệ, nhiều thành phố làng mạc bị phá hủy. Chi phí chiến tranh lên tới 85 tỷ đô la.
 - + Phe Hiệp ước giành thắng lợi, bản đồ chính trị thế giới đã bị chia lại, Đức mất hết thuộc địa.

Câu 10. Kết cục của CTTG I gợi cho em suy nghĩ gì? Theo em, con người chúng ta ngày nay cần làm gì để chiến tranh không xảy ra? Học sinh tự nghiên cứu trên cơ sở hướng dẫn của GV

Câu 11. Phân tích ý nghĩa lịch sử của Cách mạng tháng Mười Nga năm 1917.

• **Ý nghĩa:**

- Cách mạng tháng Mười Nga đã làm thay đổi hoàn toàn tình hình đất nước và số phận của hàng triệu con người ở Nga.
- Một kỉ nguyên mới đã mở ra trong lịch sử nước Nga – giai cấp công nhân, nhân dân lao động, các dân tộc được giải phóng, đứng lên làm chủ đất nước và vận mệnh của mình.
- Cách mạng tháng Mười Nga đã làm thay đổi cục diện thế giới với sự ra đời của chế độ xã hội chủ nghĩa ở nước Nga. Đồng thời, cổ vũ mạnh mẽ và để lại nhiều bài học quý báu cho phong trào cách mạng thế giới.

Câu 12. Phân tích tình hình nước Nga trước cách mạng. (Chứng minh: Đầu thế kỉ XX nước Nga đã tiến sát tới một cuộc cách mạng,...)

- Kinh tế: lạc hậu, kiệt quệ vì chiến tranh, nạn đói xảy ra ở nhiều nơi, công nông nghiệp đình đốn. Kinh tế tư bản chủ nghĩa bị kiềm hãm sự phát triển.
- Chính trị: Đầu thế kỉ XX Nga vẫn là một nước quân chủ chuyên chế tàn tích phong kiến nặng nề....--> Chính phủ Nga hoàng ngày càng tỏ ra bất lực, không còn khả năng thống trị như cũ.
- Xã hội: Đời sống của nông dân, công nhân, các dân tộc trong đế quốc Nga vô cùng cực khổ.→ Mâu thuẫn xã hội gay gắt.
- Phong trào phản đối chiến tranh đòi lật đổ Nga hoàng phát triển. →Nước Nga tiến sát tới cuộc cách mạng.

Câu 13. So sánh cách mạng tư sản Pháp 1789 với cách mạng tháng Mười Nga 1917

Nội dung so sánh	Cách mạng tư sản Pháp 1789	Cách mạng tháng Mười Nga 1917
Nhiệm vụ	Lật đổ chế độ phong kiến	Lật đổ chính phủ tư sản lâm thời
Lãnh đạo	Giai cấp tư sản	Giai cấp vô sản

Động lực	Tư sản, nông dân	Công nhân, nông dân, binh lính
Tính chất	Cách mạng tư sản triệt để	Cách mạng vô sản
Hướng phát triển	Thiết lập chế độ tư bản chủ nghĩa. Mở đường cho chủ nghĩa tư bản phát triển.	Thiết lập nền chuyên chính vô sản, phát triển đất nước theo hướng xã hội chủ nghĩa.

-----CHÚC CÁC EM ÔN TẬP HIỆU QUẢ VÀ THI TỐT-----

